श्री चउसरण, आउर पच्चक्काण, भक्तपरिज्ञा संथारग.

चार पयन्नानो संग्रह.

सद्गत वृद्ध साध्वीजी श्री गुणश्रीजीना स्मरणार्थे तेना
सांसारिक पुत्र तरफथी मळेली आर्थिक सहायथी नकल ५००

छपावी प्रसिद्ध करनार
श्री जैनधर्मप्रसारक सभा.

संवत् १९८० भावनगर. वीर संवत् २४५०

आवृत्ति २ जी

भावनगर—धि 'आनंद प्रीन्टींग प्रेस' में शा गुलाबचंद लल्लुभाइने प्रसिद्ध करनारके लीये छापी.

प्रस्ता- वना.

प्रस्तावना.

आ चार पयन्नाओ श्री महावीर भगवंतना हस्तदीक्षित शिष्य श्री वीरभद्रमुनिना करेला छे. ते खास बहार पाडवानो हेतु ए छे के–आ चार पयन्नाओ भणवा वांचवानी श्रावकने पण आज्ञा छे; परंतु ते भणवानी योग्यता मेलववा माटे प्रथम त्रण त्रण आंबिलना योग करवा पडे छे. तेनी विशेष विधि गुरुगमथी जाणवा योग्य छे. आवो सूत्र वांचवा भणवानो हक जे श्रावक भाइओ मेळवे तेने पठन पाठन करवाने उपयोगी थाय तेटला माटे आ चार पयन्ना शुद्ध करावीने पाठांतर सहित छपाव्या छे. ए कार्यमाटे प्रयास लेनार मुनिराजनो आभार मानीए छीए.

आ चार पयन्ना उपर मोटी टीकाओ नथी. चउसरण पयन्ना उपर लघुटीका छे. प्रथमना बे पयन्नाओ संस्कृत छाया अने गुजराती अर्थ साथे अमदावादमां छपाया पण छे. चारे पयन्नाओनो अर्थ गुरुगमथी जाणवा योग्य छे. ४५ आगममां १० पयन्ना गणवामां आवे छे. ते पैकी आ चार पयन्नाओ छे. श्रीमहावीर भगवंतना हस्तदीक्षित १४००० मुनिओए १४००० पयन्नाओ (प्रकीर्ण सूत्रो) रचेला छे. तेमांथी हाल मात्र वीशेक पयन्नाओ मळी शके छे. एमांथी एक जातिना अधिकारने लइने दश पयन्नाओ ४५ आगममां गणवामां आवे छे. आ चारे पयन्ना अंत समयनी आराधनाना अधिकारवाळा छे. भवनो पर्यंत भाग सुधारवा अने आगला भवमां सद्गति मेळववा माटे खास उपयोगी छे. दररोज पाठ करवा लायक छे.

आ पयन्नाओ छपाववामां भावनगरनिवासी शेठ नानचंद आनंदजीनी पुत्री बेन अजवाळीए पूरती द्रव्यसहाय आपेली छे. तेथी कोइ पण मुनि महाराजने, साध्वीओने, जैनशाला, पाठशाला, कन्याशाला, श्राविकाशाला विगेरेने भेट तरीके आपवामां आवनार छे. जैन लायब्रेरीओ तेमज पुस्तकालयोमां पण भेट तरीके आपवाना छे. "श्री जैनधर्मप्रसारक सभा-भावनगर."

श्री

॥ ॐ श्री मुनिसुव्रताय नमो नमः ॥ ॐ श्री सिद्धाचलाय नमो नमः ॥ ॐ नमो गुरुभ्यः ॥

॥ १ ॥ चउसरणं ॥

॥ सावज्जजोगविरई, उक्कित्तण गुणवओ अ पडिवत्ती। खलियस्स निंदणा वण–तिगिच्छ गुणधारणा चेव ॥ १ ॥ चारित्तस्स विसोही, कीरइ सामाइएण किल इहयं। सावज्जेयरजोगाण, वज्जणासेवणत्तणओ ॥ २ ॥ दंसणायारविसोही, चउवीसायत्थएण किज्जइ य। अच्चब्भुअगुणकित्तण–रूवेणं जिणवरिंदाणं ॥ ३ ॥ नाणाईआ उ गुणा, तस्संपन्नपडिवत्तिकरणाओ। वंदणएणं विहिणा, कीरइ सोही उ तेसिं तु ॥ ४ ॥ खलिअस्स य तेसि पुणो, विहिणा जं निंदणाइ पडिकमणं। तेण पडिक्कमणेणं, तेसिंपि य कीरए सोही ॥ ५ ॥ चरणाइयाइयाणं, जहक्कमं वणतिगिच्छरूवेणं। पडिक्कमणासुद्धाणं, सोही तह काउस्सग्गेण ॥ ६ ॥ गुणधारणरूवेणं पच्चक्खाणेण तवइआरस्स। विरिआयारस्स पुणो, सव्वेहिवि कीरए सोही ॥ ७ ॥ गयवसहसीहअभिसेअ–दामससिदिणयरं झयं कुंभं। पउमसरसागरविमाण–भवणरयणुच्चयसिहिं च ॥ ८ ॥ अमरिंदनरिंदमुणिंद–वंदियं वंदिउं महावीरं। कुसलाणु-

---

१ किज्जइ. २ चरणाईयाराण.

बंधिबंधुर–मज्झयणं कित्तइस्सामि ॥ ६ ॥ चउसरणगमण दुक्कड–गरिहा सुकडाणुमोयणा चेव । एस गणो अणवरयं, कायव्वो कुसलहेउत्ति ॥ १० ॥ अरिहंतसिद्धसाहू, केवलिकहिओ सुहावहो धम्मो । एए चउरो चउगइ–हरणा सरणं लहइ धन्नो ॥११॥ अह सो जिण भत्तिभर–च्छरंतरोमंचकंचुअकरालो । पहरिसपणउम्मीसं, सीसंमि कयंजली भणइ ॥ १२ ॥ रागद्दोसारीणं, हंता कम्मठ्ठगाइअरिहंता । विसयकसायारीणं, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १३ ॥ रायसिरिमवकसित्ता, तवचरणं दुच्चरं अणुचरित्ता । केवलसिरिमरहंता, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १४ ॥ थुइवंदणमरहंता, अमरिंदनरिंदपूअमरहंता । सासयसुहमरहंता, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १५ ॥ परमणगयं मुणंता, जोइंदमहिंदझाणमरहंता । धम्मकहं अरहंता, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १६ ॥ सव्वजिआणमहिंसं, अरहंता सच्चवयणमरहंता । बंभव्वयमरहंता, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १७ ॥ ओसरणमवसरित्ता, चउतीसं अइसए निसेवित्ता । धम्मकहं च कहंता[२], अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १८ ॥ एगाइ गिराणेगे, संदेहे देहिणं समं छित्ता । तिहुअणमणुसासंता, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १६ ॥ वयणामएण भुवणं,

१ भरुच्छरंत. २ कहित्ता.

निव्वावंता गुणेसु ठावता । जिअलोअमुद्धरता, अरिहता हुतु मे सरण ॥ २० ॥ अच्चब्भुअगुणवते,
नियजससससहरपसाहिअदिअते । नियमणाइअणते, पडिवन्नो सरणमरिहते ॥ २१ ॥ उज्झिय-
जरमरणाण, समत्तदुक्खत्तसत्तसरणाणं । तिहुअणजणसुहयाण, अरिहंताण नमो ताण ॥ २२ ॥
अरिहतसरणमलसुद्धि–लद्धसुविसुद्धसिद्धबहुमाणो । पणयसिररइयकरकमल–सेहरो सहरिसं भणइ
॥ २३ ॥ कम्मट्ठक्खय सिद्धा, साहाविअनाणदसणसमिद्धा । सव्वट्ठलद्धिसिद्धा, ते सिद्धा हुंतु मे स-
रण ॥२४॥ तिअलोअमत्थयत्था, परमपयत्था अचिंतसामत्था । मगलसिद्धपयत्था, सिद्धा सरण सुहप-
सत्था ॥ २५ ॥ मूलंक्खयपडिवक्खा, अमूढलक्खा सजोगिपच्चक्खा । साहाविअत्तसुक्खा, सिद्धा सरण
परमसुक्खा ॥ २६ ॥ पडिपिल्लिअपडिणीआ, समग्गझाणग्गिदड्ढभवबीआ । जोईसरसरणीआ, सिद्धा
सरण समरणीया ॥ २७ ॥ पाविअपरमाणंदा, गुणनीसदा विं दिन्नभवकंदा । लहुईकयरविचंदा, सिद्धा
सरण खविअदवा ॥ २८ ॥ उवलद्धपरमबभा, दुल्लहलभा विमुक्कसंरभा । भुवणघरधरणखभा, सिद्धा
सरण निरारंभा ॥ २९ ॥ सिद्धसरणेण नयब–भहेउसाहुगुणजणिअअणुराओ । मेइणिमिलंतसुपसत्थ-

---

१ पहासिअ २ मूलुक्खय. ३ विभिन्न.

मत्थश्रो तत्थिमं भणइ ॥ ३० ॥ जिअलोअबंधुणो, कुगइसिंधुणो पारगा महाभागा । नाणाइएहिं सि-
वसुक्ख–साहगा साहुणो सरणं ॥ ३१ ॥ केवलिणो परमोही, विउलमई सुअहरा जिणमयंमि । आ-
यरियउवज्झाया, ते सव्वे साहुणो सरणं ॥ ३२ ॥ चउदसदसनवपुव्वी, दुवालसिक्कारसंगिणो जे अ ।
जिणकप्पाहालंदिअ, परिहारविसुद्धिसाहू अ ॥ ३३ ॥ खीरासवमहुआसव, संभिन्नसोअकुट्ठबुद्धी
अ । चारणवेउव्विपया–णुसारिणो साहुणो सरणं ॥ ३४ ॥ उज्झियवइरविरोहा, निच्चमदोहा पसंतमु-
हसोहा । अभिमयगुणसंदोहा, हयमोहा साहुणो सरणं ॥ ३५ ॥ खंडिअसिणेहदामा, अकामधामा
निकामसुहकामा । सुपुरिसमणाभिरामा, आयारामा मुणी सरणं ॥ ३६ ॥ मिल्हिअविसयकसाया,
उज्झिअघरघरणिसंगमुहसाया । अकलिअहरिसविसाया, साहू सरणं गयपमाया ॥ ३७ ॥ हिंसाइ-
दोससुन्ना, कयकारुन्ना सयंभुरुप्पन्ना । अजरामरपहखुन्ना, साहू सरणं सुकयपुन्ना ॥ ३८ ॥ काम-
विडंबणचुक्का, कलिमलमुक्का विमुक्कचोरिक्का । पावरयसुरयरिक्का, साहुगुणरयणचिच्चिक्का ॥ ३९ ॥
साहुत्तसुट्ठिआ जं, आयरियाई तओ अ ते साहू । साहुभणिएण गहिआ, तम्हा ते साहुणो सरणं

१ विसुद्ध. २ रुप्पुन्ना.

॥ ४० ॥ पडिवन्नसाहूसरणो, सरणं काउं पुणोवि जिणधम्मं । पहरिसरोमंचपवं–चकंचुअंचिअतणू भणइ ॥ ४१ ॥ पवरसुकएहि पत्तं, पत्तेहिवि नवरि केहिवि न पत्त । तं केवलिपन्नत्तं, धम्मं सरणं पवन्नोह ॥ ४२ ॥ पत्तेण अपत्तेण य, पत्ताणि य जेण नरसुरसुहाइं । मुक्खसुह पुण पत्तेण, नवरि धम्मो स मे सरणं ॥ ४३ ॥ निद्दलिअकलुसकम्मो, कयसुहजम्मो खलीकयअहम्मो । पमुहपरिणामरम्मो, सरणं मे होउ जिणधम्मो ॥ ४४ ॥ कालत्तएवि न मयं, जम्मणजरमरणवाहिसयसमय । अमयंव बहुमयं जिण–मय च सरणं पवन्नोहं ॥ ४५ ॥ पसमिअकामपमोह, दिट्ठादिट्ठेसु न कलिय विरोह । सिवसुहफलयममोहं, धम्म सरणं पवन्नोहं ॥ ४६ ॥ नरयगइगमणरोह, गुणसंदोह पवाइनिक्खोह । निहणियवम्महजोहं, धम्मं सरण पवन्नोह ॥ ४७ ॥ भासुरसुवन्नसुंदर–रयणालंकारगारवमहग्घ । निहिमिव दोगच्चहर, धम्मं जिणदेसिअ वंदे ॥ ४८ ॥ चउसरणगमणसंचिअ–सुचरिअरोमंचअंचिअसरीरो । कयदुक्कडगरिहाअसुह–कम्मक्खयकंखिरो भणइ ॥ ४९ ॥ इहभविअमन्नभविअं, मिच्छत्तपवत्तणं जमहिगरणं । जिणपवयणपडिकुट्ठ, दुट्ठं गरिहामि तं पावं ॥ ५० ॥ मिच्छत्त-

१ गरिहासुह. २ हकम्मक्खय.

तमंधेणं, अरिहंताइसु अवन्नवयणं जं। अन्नाणेण विरइअं, इन्हि गरिहामि तं पावं ॥ ५१ ॥ सुअ-धम्मसंघसाहुसु, पावं पडिणीअयाइ जं रइअं। अन्नेसु अ पावेसुं, इन्हि गरिहामि तं पावं ॥ ५२ ॥ अन्नेसु य जीवेसुं, मित्तीकरुणाइगोअरेसु कयं। परिआवणाइ दुक्खं, इन्हि गरिहामि तं पावं ॥५३॥ जं मणवयकाएहिं, कयकारिअअणुमईहिं आयरिअं। धम्मविरुद्धमसुद्धं, सव्वं गरिहामि तं पावं ॥५४॥ अह सो दुक्कडगरिहा—दलिउक्कडदुक्कडो फुडं भणइ। सुकडाणुरायसमुइन्न—पुन्नपुलयंकुरकरालो ॥ ५५ ॥ अरिहंतं अरिहंतेसु, जं च सिद्धत्तणं च सिद्धेसु। आयारं आयरिए, उवज्झायत्तं उवज्झाए ॥ ५६ ॥ साहूण साहुचरिअं, देसविरइं च सावयजणाणं। अणुमन्ने सव्वेसिं, सम्मत्तं सम्मदिट्ठीणं ॥ ५७ ॥ अहवा सव्वं चिय वीअ—रायवयणाणुसारि जं सुकडं। कालत्तएवि तिविहं, अणुमोएमो तयं सव्वं ॥५८॥ सुहपरिणामो निच्चं, चउसरणगमाइ आयरं जीवो। कुसलपयडीउ बंधइ, बद्धाउ सुहाणुबंधाउ ॥ ५९ ॥ मंदणुभावा बद्धा, तिव्वणुभावाउ कुणइ ता चेव। असुहाउ निरणुबंधाउ, कुणइ तिव्वाउ मंदाओ ॥ ६० ॥ ता एयं कायव्वं, बुहेहि निच्चंपि संकिलेसंमि। होइ तिकालं सम्मं, असंकिलेसंमि

१ अरिहत्तं ? २ एसु उज्झायत्तं, सुज्झायत्तं ?

सुकयफलं ॥ ६१ ॥ चउरंगो जिणधम्मो, न कओ चउरंगसरणमवि न कयं । चउरंगभवुच्छेओ, न कओ हा हारिओ जम्मो ॥ ६२ ॥ इय जीवपमायमहारि, वीरभद्दंतमेयमज्झयणं । झाएसु तिसंझमवंझ-कारणं निव्वुइसुहाणं ॥ ६३ ॥

॥ इय चउसरणपइन्नय समत्त ॥

२ आउर पच्चक्खाण.

देसिक्कदेसविरओ, सम्मद्दिट्ठी मरिज्ज जो जीवो। तं होइ बालपंडिय—मरणं जिणसासणे भणियं ॥१॥ पंच य अणुव्वयाइं, सत्त उ सिक्खाउ देसजइधम्मो। सव्वेण व देसेण व, तेण जुओ होइ देसजई ॥२॥ पाणवहमुसावाए, अदत्तपरदारनियमणेहिं च। अपरिमिइच्छाओवि य, अणुव्वयाइं विरमणाइं ॥३॥ जं च दिसावेरमणं, अणत्थदंडाओ जं च वेरमणं। देसावगासियंपि य, गुणव्वयाइं भवे ताइं ॥४॥ भोगाणं परिसंखा, सामाइय अतिहिसंविभागो य। पोसहविही उ सव्वो, चउरो सिक्खाउ वुत्ताओ ॥५॥ आसुक्कारे मरणे, अच्छिन्नाए य जीवियासाए। नाएहि वा अमुक्को, पच्छिमसंलेहणमकिच्चा ॥ ६ ॥ आलोइय निस्सल्लो, सघरे चेवारुहित्तु संथारं। जइ मरइ देसविरओ, तं वुत्तं बालपंडिअयं ॥ ७ ॥ जो भत्तपरिन्नाए, उवक्कमो वित्थरेण निद्दिट्ठो। सो चेव बालपंडिय—मरणे नेओ जहाजुग्गं ॥ ८ ॥ वेमाणिएसु कप्पो—वगेसु नियमेण तस्स उववाओ। नियमा सिज्झइ उक्को—सएण सो सत्तमंमि भवे ॥९॥ इय बालपंडियं होइ, मरणमरिहंतसासणे दिट्ठं। इत्तो पंडियपंडिय—मरणं वुच्छं समासेणं ॥ १० ॥ इच्छामि भंते उत्तमट्ठं पडिक्कमामि। अइयं पडिक्कमामि। अणागयं पडिक्कमामि। पच्चुप्पन्नं पडि-

क्कमामि । कयं पडिक्कमामि । कारिग पडिक्कमामि । अणुमोइय पडिक्कमामि । मिच्छत्त पडिक्कमामि । असंजम पडिक्कमामि । कसायं पडिक्कमामि । पावपओग पडिक्कमामि । मिच्छादंसणपरिणामेसु वा । इहलोगेसु वा । परलोगेसु वा । सच्चित्तेसु वा । अचित्तेसु वा । पचसु इंदियत्थेसु वा । अन्नाणंझाणे ॥ १ ॥ अणायारझाणे ॥ २ ॥ कुदंसणझाणे ॥ ३ ॥ कोहझाणे ॥४॥ मायाझाणे ॥ ५ ॥ मायंझाणे ॥ ६ ॥ लोहझाणे ॥ ७ ॥ रागझाणे ॥ ८ ॥ दोसझाणे ॥ ९ ॥ मोहंझाणे ॥ १० ॥ इच्छझाणे ॥११॥ मिच्छझाणे ॥ १२ ॥ मुच्छझाणे ॥ १३ ॥ सकंझाणे ॥ १४ ॥ कखझाणे ॥ १५ ॥ गेहिंझाणे ॥१६॥ आसझाणे ॥ १७ ॥ तन्हंझाणे ॥ १८ ॥ छुहझाणे ॥ १९ ॥ पंथझाणे ॥ २० ॥ पथाणंझाणे ॥ २१ ॥ निदंझाणे ॥ २२ ॥ नियाणंझाणे ॥ २३ ॥ नेहझाणे ॥ २४ ॥ कामंझाणे ॥ २५ ॥ कलुसझाणे ॥ २६ ॥ कलहझाणे ॥ २७ ॥ जुज्झझाणे ॥ २८ ॥ निजुज्झझाणे ॥ २९ ॥ सगझाणे ॥ ३० ॥ सगहझाणे ॥ ३१ ॥ ववहारंझाणे ॥ ३२ ॥ कयविक्कयझाणे ॥ ३३ ॥ अणत्थदंडझाणे ॥ ३४ ॥ आभोगझाणे ॥ ३५ ॥ आणाभोगंझाणे ॥ ३६ ॥ अणाइलंझाणे ॥ ३७ ॥ वेरझाणे ॥ ३८ ॥ वियक्कझाणे ॥ ३९ ॥ हिंसझाणे ॥४०॥ हासझाणे ॥ ४१ ॥ पहासझाणे ॥ ४२ ॥ पओसझाणे ॥ ४३ ॥ फरुसंझाणे ॥ ४४ ॥ भयझाणे ॥ ४५ ॥

रूवंझाणे ॥ ४६ ॥ अप्पपसंसंझाणे ॥ ४७ ॥ परनिंदंझाणे ॥ ४८ ॥ परगरिहंझाणे ॥ ४९॥ परिग्गहंझाणे ॥ ५० ॥ परपरिवायंझाणे ॥ ५१ ॥ परदूसणंझाणे ॥ ५२ ॥ आरंभंझाणे ॥ ५३ ॥ संरंभंझाणे ॥ ५४ ॥ पावाणुमोयणंझाणे ॥ ५५ ॥ अहिगरणंझाणे ॥ ५६ ॥ असमाहिमरणंझाणे ॥५७॥ कम्मोदयपच्चयंझाणे ॥ ५८ ॥ इड्ढिगारवंझाणे ॥ ५९ ॥ रसगारवंझाणे ॥ ६० ॥ सायागारवंझाणे ॥६१॥ अवेरमणंझाणे ॥ ६२ ॥ अमुत्तिमरणंझाणे ॥ ६३ ॥

पसुत्तस्स वा। पडिबुद्धस्स वा। जो मे कोइ देवसिओ राइओ उत्तमट्ठे अइक्कमो वइक्कमो अइयारो अणायारो तस्स मिच्छामि दुक्कडं ॥ एस करेमि पणामं, जिणवरवसहस्स वद्धमाणस्स। सेसाणं च जिणाणं, सगणहराणं च सव्वेसिं ॥ ११ ॥ सव्वं पाणारंभं, पच्चक्खामित्ति अलियवयणं च। सव्वमदिन्नादाणं, मेहुन्न परिग्गहं चेव ॥ १२ ॥ सम्मं मे सव्वभूएसु, वेरं मज्झ न केणइ। आसाओ वोसिरित्ताणं, समाहिमणुपालए ॥ १३ ॥ सव्वं चाहारविहिं, सन्नाओ गारवे कसाए य। सव्वं चेव ममत्तं, चएमि सव्वं खमावेमि ॥१४॥ हुज्जा इमंमि समए, उवक्कमो जीविअस्स जइ मज्झं। एयं पच्चक्खाणं, विउला आराहणा होउ ॥ १५ ॥ सव्वदुक्खपहीणाणं, सिद्धाणं अरहओ नमो। सद्दहे जिणपन्नत्तं,

पच्चक्खामि य पावग ॥ १६॥ नमुत्थु धुअपावाणं, सिद्धाण च महेसिणं । संथारं पडिवज्जामि, जहा केवलिदेसियं ॥ १६ ॥ ज किंचिवि दुच्चरियं, त सव्व वोसिरामि तिविहेण ॥ सामाइयं च तिविहं, करेमि सव्वं निरागारं ॥ १८॥ वज्झ अब्भिंतर उवहिं, सरीराइ सभोयण । मणसा वयकाएहिं, सव्वं भावेण वोसिरे ॥१६॥ सव्वं पाणारंभं, पच्चक्खामित्ति अलियवयण च। सव्वमदिन्नादाण, मेहुन्न परिग्गह चेव ॥२०॥ सम्मं मे सव्वभूएसु, वेरं मज्झ न केणइ । आसाओ वोसिरित्ताण, समाहिमणुपालए ॥ २१ ॥ रागं वध पओसं च, हरिस दीणभावयं । उस्सुगत्त भयं सोगं, रइ अरइं च वोसिरे ॥ २२ ॥ ममत्तं परिवज्जामि, निम्ममत्त उवट्ठिओ ॥ आलवण च मे आया, अवसेस च वोसिरे ॥ २३ ॥ आया हु मह नाणे, आया मे दंसणे चरित्ते य । आया पच्चक्खाणे, आया मे संजमे जोगे ॥२४॥ एगो वच्चइ जीवो, एगो चेवुववज्जए । एगस्स चेव मरण, एगो सिज्झइ नीरओ ॥२५॥ एगो मे सासओ अप्पा, नाणदंसणसंजुओ । सेसा मे बाहिरा भावा, सव्वे सजोगलक्खणा ॥२६॥ सजोगमूला जीवेण, पत्तादुक्खपरपरा । तम्हा सजोगसंबधं, सव्वं तिविहेणं वोसिरे ॥ २७॥ मूलगुणे उत्तरगुणे,

१ भावेण.

जे मे नाराहिया पयत्तेणं । तमहं सव्वं निंदे, पडिक्कमे आगमिस्साणं ॥ २८ ॥ सत्त भए अट्ठ मए, सन्ना चत्तारि गारवे तिन्नि । आसायणा तित्तीसं, रागं दोसं च गरिहामि ॥ २९ ॥ असंजममन्नाणं, मिच्छत्तं सव्वमेव य ममत्तं । जीवेसु अजीवेसु अ, तं निंदे तं च गरिहामि ॥ ३० ॥ निंदामि निंदणिज्जं; गरिहामि अ जं च मे गरहणिज्जं । आलोएमि अ सव्वं, अब्भिंतरबाहिरं उवहिं ॥ ३१ ॥ जह बालो जंपंतो, कज्जमकज्जं च उज्जुअं भणइ । तं तह आलोइज्जा, मायामयविप्पमुक्को य ॥ ३२ ॥ नाणंमि दंसणंमि य, तवे चरित्ते य चउसुवि अकंपो । धीरो आगमकुसलो, अपरिस्सावी रहस्साणं ॥ ३३ ॥ रागेण व दोसेण व, जं भे अकयन्नुआ पमाएणं । जो मे किंचिवि भणिओ, तमहं तिविहेण खामेमि ॥३४॥ तिविहं भणंति मरणं, बालाणं बालपंडियाणं च । तइयं पंडियमरणं, जं केवलिणो अणुमरंति ॥ ३५ ॥ जे पुण अट्ठमईया, पयलियसन्ना य वक्कभावा य । असमाहिणा मरंति, न हु ते आराहगा भणिया ॥३६॥ मरणे विराहिए देव–दुग्गई दुल्लहा य किर बोही । संसारो य अणंतो, हवइ पुणो आगमिस्साणं ॥ ३७ ॥ का देवदुग्गई ? का, अबोहि ? केणेव वुज्झइ मरणं ? ।

१ पमाएणं. २ मायामोसं पमुत्तूणं. ३ अणुसरंति.

॥ ३९ ॥ मिच्छादंसणरत्ता, सनियाणा किन्हलेसमोगाढा ।
इह जे मरंति जीवा, तेसिं दुलहा भवे बोही ॥ ४० ॥ सम्मदंसणरत्ता, अनियाणा सुक्कलेसमो-
गाढा । इह जे मरंति जीवा, तेसिं सुलहा भवे बोही ॥ ४१ ॥ जे पुण गुरुपडिणीया, बहुमोहा स-
सबला कुसीला य । असमाहिणा मरंति, ते हुंति अणंतसंसारी ॥ ४२ ॥ जिणवयणे अणुरत्ता, गु-
रुवयणं जे करंति भावेण । असबलअसंकिलिट्ठा, ते हुंति परित्तसंसारी ॥ ४३ ॥ बालमरणाणि
बहुसो, बहुआणि अकामगाणि मरणाणि । मरिहंति ते वराया, जे जिणवयणं न याणंति ॥ ४४ ॥
सत्थग्गहणं विसभक्खणं च जलणं च जलपवेसो अ । अणयारभंडसेवी, जम्मणमरणाणुबंधीणि
॥ ४५ ॥ उड्ढमहे तिरियम्मि वि, मयाणि जीवेण बालमरणाणि । दंसणनाणसहगओ, पंडियमरणं अ-
णुमरिस्सं ॥ ४६ ॥ उव्वेयणयं जाईमरणं नरएसु वेअणाओ य । एआणि संभरंतो, पंडियमरणं मरसु
इण्हिं ॥ ४७ ॥ जइ उप्पज्जइ दुक्खं, तो दट्ठव्वो सहावओ नवरं । किं किं मए न पत्तं, संसारं संसरं-

१ ससारे

तेणं ॥ ४८ ॥ संसारच्चक्कवाले, सव्वेवि य पुग्गला मए बहुसो । आहारिया य परिणामिआ य न यहं गओ तत्तिं ॥ ४९ ॥ तणकट्ठेहि व अग्गी, लवणजलो वा नईसहस्सेहिं । न इमो जीवो सक्को, तिंप्पेउं कामभोगेहिं ॥ ५० ॥ आहारनिमित्तेणं, मच्छा गच्छंति सत्तमिं पुढविं । सच्चित्तो आहारो, न खमो मणसावि पत्थेउं ॥ ५१ ॥ पुव्विं कयपरिकम्मो, अनियाणो ऊहिऊण मइबुद्धिं । पच्छा मलिअकसाओ, सज्जो मरणं पडिच्छामि ॥ ५२ ॥ अक्कंडेचिरभाविय, ते पुरिसा मरणदेसकालंमि । पुव्वकयकम्मपरिभावणाइ पच्छा परिवडंति ॥५३॥ तम्हा चंदगविज्झं, सकारणं उज्जुएण पुरिसेण । जीवो अविरहियगुणो, कायव्वो मुक्खमग्गंमि ॥ ५४ ॥ बाहिरजोगविरहिओ, अब्भिंतरझाणजोगमल्लीणो । जह तंमि देसकाले, अमूढसन्नो चयइ देहं ॥ ५५ ॥ हंतूण रागदोसं, छित्तूंण य अट्ठकम्मसंघायं । जम्मरमरणरहट्टं, छिंतूण भवा विमुच्चिहिसि ॥ ५६ ॥ एवं सव्वुवएसं, जिणदिट्ठं सद्दहामि तिविहेणं । तसथावरखेमकरं, पारं निव्वाणमग्गस्स ॥ ५७ ॥ न हि तंमि देसकाले, सक्को

१ तप्पेउं. २ खमइ. ३ भित्तूण. ४ भित्तूण.

बारसविहो सुअक्खंधो । सव्वो अणुचिंतेउ, धणियपि समत्थचित्तेणं ॥ ५८ ॥ एगम्मिवि जंमि पए, संवेग वीअरायमग्गंमि । गच्छइ नरो अभिक्खं, तं मरणं तेण मरियव्वं ॥ ५९ ॥ ता एगंपि सिलोगं, जो पुरिसो मरणदेसकालंमि । आराहणोवउत्तो, चिंततो राहगो होइ ॥ ६० ॥ आराहणोवउत्तो, कालं काऊण सुविहिओ सम्मं । उक्कोस तिन्नि भवे, गंतूणं लहइ निव्वाणं ॥ ६१ ॥ समणुत्ति अहं पढम, बीयं सव्वत्थ संजओमित्ति । सव्वं च वोसिरामि, एयं भणियं समासेणं ॥ ६२ ॥ लद्ध मलद्ध-पुव्वं, जिणवयणसुभासियं अमयभूअं । गहिओ सुग्गइमग्गो, नाहं मरणस्स बीहेमि ॥ ६३ ॥ धीरेणवि मरियव्वं, काउरिसेणवि अवस्स मरियव्वं । दुन्हपि हु मरिअव्वे, वरं खु धीरत्तणे मरिउं ॥६४॥ सीलेणवि मरियव्वं, निस्सीलेणवि अवस्स मरियव्वं । दुन्हपि हु मरिअव्वे, वर खु सीलत्तणे मरिउं ॥ ६५ ॥ नाणस्स दंसणस्स य, सम्मत्तस्स य चरित्तजुत्तस्स । जो काही उवओगं, संसारा सो विमुच्चिहिसि ॥ ६६ ॥ चिरउसिय बंभयारी, पप्फोडेऊण सेसयं कम्मं । अणुपुव्वीइ विसुद्धो, गच्छइ

---

१ मरिअव्व. २ निस्सीलेणवि. ३ मरिअव्वं.

सिद्धिं धुयकिलेसो ॥ ६७ ॥ निक्कसायस्स दंतस्स, सूरस्स ववसाइणो। संसारपरिभीअस्स, पच्चक्खाणं सुहं भवे ॥ ६८ ॥ एयं पच्चक्खाणं, जो काही मरणदेसकालंमि । धीरो अमूढसन्नो, सो गच्छइ उत्तमं ठाणं ॥ ६९ ॥ धीरो जरमरणविऊ, धीरो विन्नाणनाणसंपन्नो । लोगस्सुज्जोअगरो, दिसउ खयं सव्वदुक्खाणं ॥ ७० ॥

॥ इय आउरपच्चक्खाणपइन्नयं समत्तं ॥

३ भत्तपरिन्ना.

नमिऊण महाइसयं, महाणुभावं मुणिं महावीरं । भणिमो भत्तपरिन्नं, निअसेरणट्ठा परट्ठा य ॥ १ ॥ भवगहणभमणरीणा, लहंन्ति निव्वुइसुहं जमल्लीणा । तं कप्पदुमकाणणसुहयं जिणसासणं जयइ ॥ १ ॥ मणुअत्त जिणवयणं, च दुल्लहं पाविऊण सप्पुरिसा । सासयसुहिक्करसिएहिं नाणवसिएहिं होयव्वं ॥ ३ ॥ जं अज्ज सुहं भविणो, संभरणीअं तयं भवे कल्लं । मग्गन्ति निरुवसग्गं, अपवग्गसुह बुहा तेण ॥ ४ ॥ नरविबुहेसरसुक्खं, दुक्खं परमत्थओ तय बिन्ति । परिणामदारुणमसासय च ज ता अल तेण ॥ ५ ॥ जं सासयसुहसाहणमाणाआराहणं जिणिन्दाणं । ता तीए जइयव्वं, जिणवयणविसुद्धबुद्धीहिं ॥६॥ तं नाणदंसणाण, चारित्ततवाण जिणपणीआण । ज आराहणमिणमो, आणाआराहणं बिन्ति ॥ ७ ॥ पव्वजाए अब्भुज्जुओवि आराहओ अहासुत्तं । अब्भुज्जुअमरणेण, अविगलमाराहणं लहइ ॥८॥ अतंब्भुज्जुअमरणं, अमरणधम्मेहिं वन्निअं तिविहिं । भत्तपरिन्ना इंगिणि, पाओवगम च धीरेहिं ॥ ९ ॥ भत्तपरिन्नामरणं, दुविहं सविआर मो अवीयारं । सपरक्कमस्स

---

१ मरणट्ठा. २ य अवियारं.

मुणिणो, संलिहिअतणुस्स सविआरं ॥ १० ॥ अपरक्कमस्स काले, अप्पहुप्पन्तंमि जं तमविआरं । तमहं भत्तपरिन्नं जहापरिन्नं भणिस्सामि ॥ ११ ॥ धिइबलविअलाणमकालमच्चुकलिआणमकयकरणाणं । निरवज्जमज्जकालिअजईण जुग्गं निरुवसग्गं ॥ १२ ॥ पसमसुहसप्पिवासो, असोअहासो सजीविअनिरासो । विसयसुहविगयरागो, धम्मुज्जमजायसंवेगो ॥ १३ ॥ निच्छिअमरणावत्थो, वाहिग्घत्थो जई गिहत्थो वा । भविओ भत्तपरिन्नाइ, नायसंसारनिग्गुन्नो ॥१४॥ पच्छायावपरद्धो, पियधम्मो दोसदूसणसयण्हो ॥ अरहइ पासत्थाईवि दोसदोसिल्लकलिओवि ॥१५॥ वाहिजरमरणमयरो, निरन्तरुप्पत्तिनीरमयरन्दो । परिणामदारुणदुहो, अहो दुरन्तो भवसमुद्दो ॥ १६ ॥ इअ कलिऊण सहरिसं, गुरुपामूलेऽभिगम्म विणएण । भालयलमिलिअकरकमलसेहरो वन्दिउं भणइ ॥ १७ ॥ आरुहिअमहं सुपुरिस, भत्तपरिन्नापसत्थबोहित्थं । निज्जामएण गुरुणा, इच्छामि भवन्नवं तरिउं ॥ १८ ॥ कारुन्नामयनीसन्दसुन्दरो सोवि से गुरु भणइ । आलोअणवयखामणपुरस्सरं तं पवज्जेसु ॥ १९ ॥ इच्छामुत्ति भणित्ता, भत्तीबहुमाणसुद्धसंकप्पो । गुरुणो विगयाबाए, पाए अभिवन्दिउं विहिणा ॥२०॥

१ प. २ प्प. ३ सं. ४ परम. ५ नेगुण्णो. ६ उ.

सल्लं उद्धरिउमणो, संवेगुव्वेअतिव्वसद्धाओ । जं कुणइ सुद्धिहेउ, सो तेणाराहओ होइ ॥ २१ ॥ अह
सो आलोअणदोसवज्जिअं उज्जुअं जहायरिअं । बालुव्व बालकालाओ, देइ आलोअणं सम्मं ॥२२॥
ठविए पायच्छित्ते, गणिणा गणिसपयासमग्गेण । सम्ममणुमन्निअ तय, अपावभावो पुणो भणइ
॥ २३ ॥ दारुणदुहजलयरनिअरभीमभवजलहितारणसमत्थे । निप्पच्चवायपोए, महव्वए अम्ह उक्खि-
वसु ॥ २४ ॥ जइवि स खंडिअचंडो, 'अखंडमहव्वओ जई जइवि । पव्वज्जउट्ठावणमुट्ठावणमरिहइ
तहवि ॥ २५ ॥ पहुणो सुकयाणत्तिं, भिच्चा पच्चप्पिणन्ति जह विहिणा । जावज्जीवपइण्णाणत्तिं
गुरुणो तहा सोवि ॥ २६ ॥ जो साइआरचरणो, आउट्टियदंडखंडिअवओ वा । तह तस्सवि सम्म
मुवट्ठिअस्स उट्ठावणा भणिआ ॥ २७ ॥ तत्तो तस्स महव्वयपव्वयभारोनमन्तसीसस्स । सीसस्स स-
मारोवइ, सुगुरूवि महव्वए विहिणा ॥ २८ ॥ अह हुज्ज देसविरओ, सम्मत्तरओ रओ अ जिणधम्मे ।
तस्सवि अणुव्वयाइ, आरोविज्जन्ति सुद्धाइं ॥ २९ ॥ अनिआणोदारमणो, हरिसवसविसट्टकंचुयक-
रालो । पूएइ गुरु संघ, साहम्मिअमाइ भत्तीए ॥ ३० ॥ निअदव्वमउव्वजिणिन्दभवणजिणबिम्बव-

रपइट्ठासु । विअरइ पसत्थपुत्थयसुतित्थतित्थयरपूआसु ॥ ३१ ॥ जइ सोवि सव्वविरई, कयाणुराओ वि-
सुद्धमइकाओ । छिन्नसयणाणुराओ, विसयविसाओ विरत्तो अ ॥ ३२ ॥ संथारयपव्वज्जं, पडिवज्जइ सोवि
निअमनिरवज्जं । सव्वविरईपहाणं, सामइअचरित्तमारुहइ ॥ ३३ ॥ अह सो सामइअधरो, पडि-
वन्नमहव्वओ अ जो साहू । देसविरओ अ चरिमं, पच्चक्खामित्ति निच्छइओ ॥३४॥ गुरुगुणगुरुणो गु-
रुणो, पयपंकयनमियमत्थओ भणइ । भयवं भत्तपरिन्नं, तुम्हाणुमयं पवज्जामि ॥ ३५ ॥ आराहणाइ
खेमं, तस्सेव य अप्पणो अ गणिवसहो । दिव्वेण निमित्तेणं, पडिलेहइ इहरहा दोसो ॥ ३६ ॥ तत्तो
भवचरिमं सो, पच्चक्खाइत्ति तिविहमाहारं । उक्कोसिआणि दव्वाणि, तस्स सव्वाणि दंसिज्जा ॥३७॥
पासित्तु ताइं कोई, तीरं पत्तस्सिमेहिं किं मज्झ । देसं च कोइ भुत्ता, संवेगगओ विचिन्तेइ ॥ ३८ ॥
किं चत्तं नोवभुत्तं मे, परिणामासुईसुई । दिट्ठसारो सुहं झायई, चोयणेसा वसीअओ ॥ ३९ ॥ उ-
अरमलसोहणट्ठा, समाहिपाणं मणुन्नमेसोवि । महुरं पज्जेअव्वो, मंदं च विरेयणं खमओ ॥ ४० ॥
एलतयनागकेसरतमालपत्तं ससक्करं दुद्धं । पाऊण कढिअसीअलसमाहिपाणं तओ पच्छा ॥ ४१ ॥

१ जत्तासु. २ ए. ३ ताणि. ४ चत्तं. ५ झाइ । ६ विसीअओ.

महुरविरेअणमेसो, कायव्वो पुप्फलाइदव्वेहिं । निव्वाविओ अ अग्गी, समाहिमेसो सुहं लहइ ॥४२॥ जावज्जीवं तिविहं, आहारं वोसिरइ इह खवगो । निज्जवगो आयरिओ, संघस्स निवेअणं कुणइ ॥ ४३ ॥ आराहणपच्चइअं, खमगस्स य निरुवसग्गपच्चइअं । तो उस्सग्गो संघेण, होइ सव्वेण कायव्वो ॥ ४४ ॥ पच्चक्खाविन्ति तओ, त ते खवंयं चउव्विहाहार । संघसमुदायमज्झे, चिइवन्दणपुव्वयं विहिणा ॥ ४५ ॥ अहवा समाहिहेउ, सागारं चयइ तिविहमाहारं । तो पाणयपि पच्छा, वोसिरिअव्व जहाकालं ॥ ४६ ॥ तो सो नमन्तासिरसंघडन्तकरकमलसेहरो विहिणा । खामेइ सव्वसंघं, संवेग संजणेमाणो ॥ ४७ ॥ आयरिअउवज्झाए, सीसे साहम्मिए कुलगणे य । जे मे केइ कसाया, सव्वे तिविहेण खामेमि ॥४८॥ सव्वे अवराहपए, खामेमि अहं खमेउ मे भयवं । अहमवि खमामि सुद्धो, गुणसंघायस्स संघस्स ॥ ४९ ॥ इअ वन्दणखामणगरिहणाहिं भवसयसमज्जियं कम्मं । उवणेइ खणेण खय, मिआवई रायपत्तिव्व ॥ ५० ॥ अह तस्स महव्वयसुट्ठिअस्स जिणवयणभाविअमइस्स । पच्चक्खायाहारस्स, तिव्वसंवेगसुहयस्स ॥५१॥ आराहणाभाओ, कयत्थमप्पाणयं मुणन्तस्स ।

---

१ ह्रा. २ म.

कलुसकलतरणलट्ठिं, अणुसट्ठिं, देइ गणिवसहो ॥ ५२ ॥ कुग्गहपरूढमूलं, मूलाओ छिन्द वच्छ मिच्छत्तं। भावेसु परमतत्तं, सम्मत्तं सुत्तनीईए ॥५३॥ भत्तिं च कुणसु तिव्वं, गुणाणुराएण वीअरायाणं। तह पंचनमुक्कारे, पवयणसारे रइं कुणसु ॥ ५४ ॥ सुविहियहियनिज्झाए, सज्झाए उज्जुओ सया होसु। निच्चं पंचमहव्वयरक्खं कुण आयपच्चक्खं ॥ ५५ ॥ उज्झसु निआणसल्लं, मोहमहल्लं सुकम्मनिस्सल्लं। दमसु अ मुणिन्दसन्दोह निन्दिए इन्दिअमइन्दे ॥५६॥ निव्वाणसुहावाए, विइन्ननिरयाइदारुणावाए। हणसु कसायपिसाए, विसयतिसाए सय सहाए ॥५७॥ काले अपहुप्पन्ते, सामन्ने सावसेसिए इण्हिं। मोहमहारिउदारणअसिलट्ठिं सुणसु अणुसट्ठिं ॥ ५८ ॥ संसारमूलबीअं, मिच्छत्तं सव्वहा विवज्जेहि। सम्मत्ते दढचित्तो, होसु नमुक्कारकुसलो अ ॥ ५९ ॥ मयतण्हियाहि तोयं, मन्नन्ति जहा नरा सतण्हाए। सुक्खाइं[2] कुहम्माओ, तहेव मिच्छत्तमूढमणो ॥ ६० ॥ नवि तं करेइ अग्गी, नेअ विसं नेअ किण्हसप्पो अ। जं कुणइ महादोसं, तिव्वं जीवस्स मिच्छत्तं ॥ ६१ ॥ पावइ इहेव वसणं, तुरुमिणिदत्तुव्व दारुणं पुरिसो। मिच्छत्तमोहिअमणो, साहुपओसाउ पावाउ ॥ ६२ ॥ मा कासि तं

१ कुणसु. २ सोक्खाइं. ३ नेव. ४ वि.

पमाय सम्मत्ते सव्वदुक्खनासणए । जं सम्मत्तपइट्ठाइ, नाणतवविरिअचरणाइं ॥ ६३ ॥ भावाणुरायपेमाणुरायसुगुणाणुरायरत्तो अ । धम्माणुरायरत्तो अ, होसु जिणसासणे निच्च ॥ ६४ ॥ दंसणभट्ठो भट्ठो, नहु भट्ठो होइ चरणपब्भट्ठो । दंसणमणुपत्तस्स हु, परिअडण नत्थि संसारे ॥ ६५ ॥ दंसण भट्ठो भट्ठो, दसणभट्ठस्स नत्थि निव्वाणं । सिज्झन्ति चरणरहिआ, दसणरहिआ न सिज्झन्ति ॥६६॥ सुद्धे सम्मत्ते अविरओवि अज्जेइ तित्थयरनामं । जह आगमेसिभद्दा, हरिकुलपहुसेणिआईआ ॥ ६७ ॥ कल्लाणपरपरय, लहन्ति जीवा विसुद्धसम्मत्ता । सम्मद्दसणरयणं, नग्घइ ससुरासुरे लोए ॥ ६८ ॥ तेलुक्कस्स पहुत्त, लद्धूणवि परिवडन्ति कालेण । सम्मत्ते पुण लद्धे, अक्खयसुक्खं लहइ मुक्ख ॥ ६९ ॥ अरिहन्तसिद्धचेइअपवयणआयरिअसव्वसाहूसु । तित्थंकरेसु भत्तिं, तिगरणसुद्धेण भावेण ॥ ७० ॥ एगावि सा समत्था, जिणभत्ती दुग्गइं निवारेउं । दुलहाइ लहावेउं, आसिद्धिपरंपरसुहाइ ॥ ७१ ॥ विज्जावि भत्तिमन्तस्स, सिद्धिमुवयाइ होइ फलया य । किं पुण निव्वुइविज्जा, सिज्झिहिइ अ भत्तिमन्तस्स ॥ ७२ ॥ तेसिं आराहणनायगाण न करिज्ज जो नरो भत्तिं । धणिअंपि उज्जमन्तो, सालिं सो ऊसरे ववइ ॥७३॥ बीएण विणा सस्स, इच्छइ सो वासमब्भएण विणा ।

आराहणमिच्छन्तो आराहयभत्तिमकरन्तो ॥ ७४ ॥ उत्तमकुलसंपत्तिं, सुहनिप्पत्तिं च कुणइ जिण-
भत्ती । मणियारसिट्ठिजीवस्स, दद्दुरस्सेव रायगिहे ॥ ७५ ॥ आराहणापुरस्सरमणन्नहियओ विसु-
द्धलेसाओ । संसारक्खयकरणं, तं मा मुंची नमुक्कारं ॥ ७६ ॥ अरिहन्तनमुक्कारो, एक्कोवि हविज्ज
जो मरणकाले । सो जिणवरेहि दिट्ठो, संसारुच्छेअणसमत्थो ॥ ७७ ॥ मिंठो किलिट्ठकम्मो, नमो
जिणाणंति सुकयपणिहाणो । कमलदलक्खो जक्खो, जाओ चोरुत्ति सूलहओ ॥७८॥ भावनमुक्कार-
विवज्जिआइं जीवेण अकयकरणाइं । गहिआणि अ मुक्काणि अ, अणन्तसो दव्वलिंगाइं ॥ ७९ ॥
आराहणापडागागहणे हत्थो भवे नमोक्कारो । तह सुगइमग्गगमणे, रहुव्व जीवस्स अप्पडिहो ॥८०॥
अन्नाणीवि अ गोवो, आराहित्ता मओ नमुक्कारं । चम्पाए सिट्ठिसुओ, सुदंसणो विस्सुओ जाओ ॥८१॥
विज्जा जहा पिसायं, सुट्ठुवउत्ता करेइ पुरिसवसं । नाणं हिअयपिसायं, सुट्ठुवउत्तं तह करेइ
॥ ८२ ॥ उवसमइ किण्हसप्पो, जह मन्तेण विहिणा पउत्तेणं । तह हिययकिण्हसप्पो, सुट्ठुवउ-
त्तेण नाणेण ॥ ८३ ॥ जह मक्कडओ खणमवि, मज्झत्थो अच्छिउं न सक्केइ । तह खणमवि मज्झत्थो, वि-

१ र. २ अपडिहओ.

सयहिं विणा न होइ मणो ॥ ८४ ॥ तम्हा स उट्ठिउमणो, मणमक्कडओ जिणोवएसेणं। काउ सुत्त-निबद्धो, रामेअव्वो सुहज्झाणे ॥८५॥ सूई जहा ससुत्ता, न नस्सई कयवरम्मि पडिआवि । जीवोवि तह ससुत्तो, न नस्सइ गओवि संसारे ॥ ८६ ॥ खंडसिलोगेहि जवो, जइ ता मरणाउ रक्खिओ राया । पत्तो अ सुसामन्नं, किं पुण जिणउत्तसुत्तेणं ॥ ८७ ॥ अहवा चिलाइपुत्तो, पत्तो नाणं तहा-मरत्त च । उवसमविवेगसंवरपयसुमरणमित्तसुअनाणो ॥ ८८ ॥ परिहर छज्जीववहं, सम्मं मणव-यणकायजोगेहिं । जीवविसेस नाउं, जावज्जीवं पयत्तेण ॥ ८९ ॥ जह ते न पिअ दुक्खं, जाणिअ एमेव सव्वजीवाण । सव्वायरमुवउत्तो, अत्तोवम्मेण कुणसु दयं ॥९०॥ तुंग न मन्दराओ, आगासाओ विसालयं नत्थि । जह तह जयम्मि जाणसु, धम्ममहिंसासमं नत्थि ॥९१॥ सव्वेवि अ संबंधा, पत्ता जीवेण सव्वजीवेहिं । तो मारन्तो जीवे, मारइ संबंधिणो सव्वे ॥ ९२ ॥ जीववहो अप्पवहो, जीव-दया अप्पणो दया होइ । ता सव्वजीवहिंसा, परिचत्ता अत्तकामेहिं ॥ ९३ ॥ जावइआइं दुक्खाइं हुन्ति चउगइगयस्स जीवस्स । सव्वाइं ताइ हिंसाफलाइं निउणं विआणाहि ॥ ९४ ॥ ज किंचि

---

१ तहा. २ पु.

सुहमुआरं, पहुत्तणं पयइसुन्दरं जं च। आरुग्गं सोहग्गं, तं तमहिंसाफलं सव्वं ॥ ९५ ॥ पाणोवि पाडिहेरं, पत्तो छूढोवि सुंसमारदहे। एगेणवि एगदिणज्जिएणहिंसावयगुणेण ॥ ९६ ॥ परिहर असच्चवयणं, सव्वंपि चउव्विहं पयत्तेण। संजमवन्तावि जओ, भासादोसेण लिप्पन्ति ॥ ९७॥ हासेण व कोहेण व, लोहेण भएण वावि तमसच्चं। मा भणसु भणसु सच्चं, जीवहिअत्थं पसत्थमिणं ॥९८॥ विस्ससणिज्जो माया, व होइ पुज्जो गुरुव्व लोयस्स। सयणुव्व सच्चवाई, पुरिसो सव्वस्स होइ पिओ ॥ ९९ ॥ होउ व जडी सिहंडी, मुंडी वा वक्कली व नग्गो वा। लोए असच्चवाई, भन्नइ पासंडचंडालो ॥ १०० ॥ अलिअं सइंपि भणिअं, विहणइ बहुआइं सच्चवयणाइं। पडिओ नरयम्मि वसू, इक्केण असच्चवयणेण ॥ १०१ ॥ मा कुणसु धीर बुद्धिं, अप्पं व बहुं व परधणं घित्तुं। दन्तन्तरसोहणयं, किलिंचमित्तंपि अविदिन्नं ॥ १०२ ॥ जो पुण अत्थं अवहरइ, तस्स सो जीविअंपि अवहरइ। जं सो अत्थकएणं, उज्झइ जीअं न उण अत्थं ॥ १०३ ॥ तो जीवदयापरमं, धम्मं गहिऊण गिण्ह मादिन्नं। जिणगणहरपडिसिद्धं, धम्मविरुद्धं अहम्मं च ॥ १०४ ॥ चोरो परलोगम्मिवि, ना-

१ वूढोवि. २ लोएवि सच्चवाई.

रयतिरिएसु लहइ दुक्खाइ । मणुअत्तणोवि दीणो, दारिद्दोवद्दुओ होइ ॥ १०५ ॥ चोरिक्कनिवित्तीए, सावयपुत्तो जहा सुह लहइ । किढिमोरपिंत्तंचित्तिअगुट्ठीचोराण चलणेसु ॥ १०६ ॥ रक्खाहि बंभचेरं, बभगुत्तीहिं नवहि परिसुद्ध । निच्च जिणाहि कामं, दोसपकाम विआणित्ता ॥ १०७ ॥ जावइआ किर दोसा, इहपरलोए दुहावहा हुन्ति । आवहइ ते उ सव्वे, मेहुणसन्ना मणूसंस्स ॥१०८॥ रइअरइतरलजीहाजुएण सकप्पउब्भडफणेण। विसयबिलवासिणा मयमुहेण विब्बोअरोसेण ॥१०९॥ कामभुअगेण दट्ठा, लज्जानिम्मोअदप्पदाढेण । नासन्ति नरा अवसा, दुस्सहदुक्खावहविसेण ॥ ११० ॥ लल्लक्कनिरयविअणाउ घोरसंसारसायरुव्वहणं । संगच्छइ नय पिच्छइ, तुच्छत्त कामिअसुहस्स ॥ १११ ॥ वम्महसरसयविद्धो, गिद्धो वणिउत्त रायपत्तीए । पाउक्कालयगेहे, दुग्गधेणेगसो वसिओ ॥ ११२ ॥ कामासत्तो न मुणइ, गम्मागम्मपि वेसिआणुव्व । सिट्ठी कुबेरदत्तो, निअयसुआसुरयरइरत्तो ॥ ११३ ॥ पडिपिल्लिअ कामकलिं, कामग्घत्थासु मुअसु अणुबध । महिलासु दोसविसवल्लरीसु पयइ नियच्छन्तो ॥११४॥ महिला कुलं सुवंसं, पियं सुअ मायर च पिअर च । विसयंधा अगणन्ती,

---

१ पिच्छ ! २ मणुस्सस्स. ३ घसेण. ४ णो. ५ स. ६ पइ.

दुक्खसमुद्दम्मि पाडेइ ॥ ११५ ॥ निअंगमाहिं सुपओहराहि उप्पिच्छमन्थरगईहिं । महिलाहि नि-
अयाहि व, गिरिवरगरुआवि भिंजन्ति ॥ ११६ ॥ सुट्ठुवि जिआसु सुट्ठुवि, पिआसु सुट्ठुवि परूढ-
पेमासु । महिलासु भुअंगीसु व, वीसंभं नाम को कुणइ ॥ ११७ ॥ वीसंभनिब्भरंपि हु, उवयारपरं
परूढपणयंपि । कयविप्पिअं पिअं झत्ति निन्ति निहणं हयासाओ ॥ ११८ ॥ रमणीअदंसणाओ, सो-
मालंगीउ गुणनिबद्धाओ । नवमालइमालाउ व, हरन्ति हिअयं महिलिआओ ॥ ११९ ॥ किंतु म-
हिलाण तासिं, दंसणसुन्देरजणिअमोहाणं । आलिंगणमइरा देइ वज्झमालाण व विणासं ॥१२०॥
रमणीण दंसणं चेव सुन्दरं होउ संगमसुहेणं । गंधु च्चिअ सुरहो मालईइ मलणं पुण विणासो
॥ १२१ ॥ साकेअपुराहिवई, देवरई रज्जसुक्खपब्भट्ठो । पंगुलहेउं छूढो, वूढो अ नईइ देवीए ॥१२२॥
सोअसरी दुरिअदरी, कवडकुडी महिलिआ किलेसकरी । वइरविरोअणअरणी, दुक्खखणी सु-
क्खपडिवक्खा ॥ १२३ ॥ अमुणिअमणपरिकम्मो, सम्मं को नाम नासिउं तरइ । वम्महसरपसरोहे,
दिट्ठिच्छोहे मयच्छीणं ॥ १२४ ॥ घणमालाउ व दूरुन्नमन्तसुपओहराउ वड्ढन्ति । मोहविसं महिलाओ,

१ भ. २ सो.

ग्गालकविसं व पुरिसस्स ॥ १२५ ॥ परिहरसु तओ तासिं, दिट्ठिं दिट्ठीविसस्स व अहिस्स । जं रमणिनयणबाणा, चरित्तपाणे विणासन्ति ॥ १२६ ॥ महिलासंसग्गीए, अग्गी इव जं च अप्पसारस्स । मयणु व मणो मुणिणोवि हन्त सिग्घं चिअ विलाइ ॥ १२७ ॥ जइवि परिचत्तसंगो, तवतणुअंगो तहावि परिवडइ । महिलाससग्गीए, कोसाभवणूसिअव्व रिसी ॥ १२८ ॥ सिंगारतरंगाए, विलासवेलाइ जुव्वणजलाए । पहसिअफेणाइ मुणी, नारिनईए न बुड्डन्ति ॥ १२९ ॥ विसयजलं मोहकलं, विलासविब्बोअजलहराइन्नं । मयमयरं उत्तिन्ना, तारुन्नमहन्नव धीरा ॥ १३० ॥ अब्भिंतरबाहिरए, सव्वे गंथे तुम विवज्जेहि। कयकारिअणुमईहिं, कायमणोवायजोगेहिं ॥ १३१ ॥ संगनिमित्तं मारेइ, भणइ अलिअ करेइ चोरिक्कं । सेवइ मेहुण मिंच्छ, अप्परिमाण कुणइ जीवो ॥ १३२ ॥ संगो महाभय ज, विहेडिओ सावएण सतेणं । पुत्तेण हिए अत्थम्मि मणिवई कुंचिएण जहा ॥ १३३ ॥ सव्वग्गंथविमुक्को, सीईभूओ पसन्तचित्तो अ । ज पावइ मुत्तिसुह, न चक्कवट्टीवि तं लहइ ॥ १३४ ॥ निस्सल्लस्सेह महव्वयाइ अक्खडनिव्वणगुणाइं । उवहम्मति अ ताइं, नियाणसल्लेण मुणिणोवि ॥१३५॥

अह रागदोसगब्भं, मोहगब्भं च तं भवे तिविहं । धम्मत्थं हीणकुलाइपत्थणं मोहगब्भं च ॥ १३६ ॥ रागेण गंगदत्तो, दोसेणं विस्सभूइमाईआ । मोहेण चंडपिंगल माईआ हुन्ति दिट्ठन्ता ॥ १३७ ॥ अगणिअ जो मुक्खसुहं, कुणइ निआणं असारसुहहेउं । सो कायमणिकएणं, वेरुलियमणिं पणासेइ ॥ १३८ ॥ दुक्खक्खय कम्मक्खय, समाहिमरणं च बोहिलाभो अ । एअं पत्थेयव्वं, न पत्थणिज्जं तओ अन्नं ॥ १३९ ॥ उज्झिअनिआणसल्लो, निसिभत्तनिअत्तिसमिइगुत्तीहिं । पंचमहव्वयरक्खं, कयसिव-सुक्खं पसाहेइ ॥ १४० ॥ इन्दिअविसयपसत्ता, पडन्ति संसारसायरे जीवा । पक्खिव्व छिन्नपक्खा, सुसी-लगुणपेहुणविहूणा ॥ १४१ ॥ न लहइ जहा लिहन्तो, मुहिल्लिअं अट्ठियं रसं सुणओ । सोसइ ता-लुअरसिअं, विलिहन्तो मन्नए सुक्खं ॥ १४२ ॥ महिलापसंगसेवी, न लहइ किंचिवि सुहं तहा पु-रिसो । सो मन्नए वराओ, सयकायपरिस्समं सुक्खं ॥ १४३ ॥ सुट्ठुवि मग्गिज्जंतो, कत्थवि केलीइ नत्थि जह सारो । इन्दिअविसएसु तहा, नत्थि सुहं सुट्ठुवि गविट्ठं ॥ १४४ ॥ सोएण पवसिअपिआ, चक्खूराएण माहुरो वणिओ । घाणेण रायपुत्तो, निहओ जीहाइ सोदासो ॥ १४५ ॥ फासिन्दिएण

१ ज.

दिट्ठो, नट्ठो सोमालिश्रामहीपालो । इक्किक्केणवि निहया, किं पुण जे पंचसु पसत्ता ॥ १४६ ॥ विसयासत्तो निवडइ, निरविक्खो तरइ दुत्तरभवोहं । देवीदीवसमागयभाउयजुयलं व भणिअं च ॥ १४७ ॥ छलिया अवयक्खन्ता, निरावयक्खा गया अविग्घेणं । तम्हा पवयणसारे, निरावयक्खेण होअव्वं ॥ १४८ ॥ विसए अवयक्खन्ता, पडन्ति संसारसायरे घोरे । विसएसु निराविक्खा, तरन्ति संसारकंतारं ॥ १४९ ॥ ता धीर धीबलेणं, दुद्दन्ते दमसु इन्दिअमइन्दे । तेणुक्खयपडिवक्खो, हराहि आराहणपडागं ॥ १५० ॥ कोहाईण विवागं, नाऊण य तेसि निग्गहेण गुणं । निगिण्ह तेण सुपुरिस, कसायकलिणो पयत्तेण ॥ १५१ ॥ जं अइतिक्खं दुक्खं, जं च सुहं उत्तमं तिलोईए[1] । तं जाण कसायाणं, वुड्ढिक्खयहेउअं सव्वं ॥ १५२ ॥ कोहेण नंदमाई, निहया माणेण फरसुरामाई । मायाइ पंडरज्जा, लोहेण लोहनदाई ॥ १५३ ॥ इअ उवएसामयपाणएण पल्हाइअम्मि चित्तम्मि । जाओ सुनिव्वुओ सो, पाऊण व पाणिअं तिसिओ ॥ १५४ ॥ इच्छामो अणुसट्ठिं, भंते भवपङ्कतरणदढलट्ठिं । जं जह उत्तं तं तह, करेमि विणओणओ भणइ ॥ १५५ ॥ जइकहवि असुहकम्मोदएण देहम्मि संभवे

१ दु २ तिलोएवि.

विअणा । अहवा तणहाईआ, परीसहा से उदीरिज्जा ॥ १५६ ॥ निद्धं महुरं पल्हायणिज्ज हि-
अयंगमं अणलिअं च । तो सीहावेअव्वो, सो खवओ पन्नवन्तेणं ॥ १५७ ॥ संभरसु सुअणु जं तं,
मज्झम्मि चउव्विहस्स संघस्स । वूढा महापइन्ना, अहयं आराहइस्सामि ॥ १५८ ॥ अरिहन्तसिद्ध-
केवलिपच्चक्खं सव्वसंघसक्खिस्स । पच्चक्खाणस्स कयस्स, भंजणं नाम को कुणइ ॥ १५९ ॥ भालुंकीए
करुणं, खज्जन्तो घोरवेअणत्तोवि । आराहणं पवन्नो, झाणेण अवन्तिसुकुमालो ॥ १६० ॥ मुग्गिल्ल-
गिरिम्मि सुकोसलोवि सिद्धत्थदइअओ भयवं । वग्घीए खज्जन्तो, पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥ १६१ ॥
गुट्ठे पाओवगओ, सुबंधुणा गोमए पलिविअम्मि । डज्झन्तो चाणक्को, पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥ १६२ ॥
अवलम्बिऊण सत्तं, तुमंपि ता धीर धीरयं कुणसु । भावेसु अ नेगुन्नं, संसारमहासमुद्दस्स ॥ १६३ ॥
जम्मजरामरणजले, अणाईसंवसणसावयाइन्ने । जीवाण दुक्खहेऊ, कट्ठं रुद्दो भवसमुद्दो ॥ १६४ ॥
धन्नोहं जेण मए, अणोरपारम्मि भवसमुद्दम्मि । भवसयसहस्सदुलहं, लद्धं सद्धम्मजाणमिणं ॥ १६५ ॥

१ णु. २ सु. ३ (अत्र प्रत्यंतरे गाथैकाधिका दृश्यते सा चैवं) रोहीडयम्मि सत्तिहओवि कुंचेण अग्गिनिवि (व) दइओ ॥ तं वेयणमहियासिय, पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥ १ ॥ ४ मं.

एयस्स पभावेणं, पाविजन्तस्स सइ पयत्तेणं । जम्मन्तरेवि जा[illegible] तुक्कदोगच्चं ॥ १६६ ॥
चिन्तामणी अउव्वो, एअमपुव्वो अ कप्पतरुत्ति । एअ परमो मन्तो, एअ परमामयं इत्थ ॥ १६७॥
अह मणिमन्दिरसुन्दरफुरन्तजिणगुणनिरंजणुज्जोओ । पंचनमुक्कारसमे, पाणे पणओ विसज्जेइ ॥१६८॥
परिणामविसुद्धीए, सोहम्मे सुरवरो महिड्ढीओ । आराहिऊण जायइ, भत्तपरिन्नं जहन्न सो ॥१६९॥
उक्कोसेण गिहत्थो, अच्चुअकप्पम्मि जायए अमरो । निव्वाणसुहं पावइ, साहू सव्वट्ठसिद्धिं वा ॥१७०॥
इअ जोईसरजिणवीरभद्दभणिआणुसारिणीमिणमो । भत्तपरिन्नं धन्ना, पढन्ति निसुणन्ति भावन्ति ॥ १७१ ॥ सत्तरिसय जिणाण व, गाहाण समयखित्तपन्नत्तं । आराहन्तो विहिणा, सासयमुक्कं लहइ मुक्खं ॥ १७२ ॥

॥ इय भत्तपरिन्नापइन्नय समत्तं ॥

४ संथारग

काउण नमुक्कारं, जिणवरवसहस्स वद्धमाणस्स । संथारम्मि निबद्धं, गुणपरिवाडिं निसामेह ॥ १ ॥ एस किराराहणाया, एस किर मणोरहो सुविहिआणं । एस किर पच्छिमन्ते, पडागहरणं सुविहिआणं ॥ २ ॥ भूईगहणं जह नेक्कयाण अवमाणयं चवज्जाणं । मल्लाणं च पडागा, तह संथारो सुविहिआणं ॥ ३ ॥ वेरुलिंउव्व मणीणं, गोसीसं चंदणं व गंधाणं। जह व रयणेसु वइरं, तह संथारो सुविहिआणं ॥ ४ ॥ पुरिसवरपुंडरीओ, अरिहा इव सव्वपुरिससीहाणं । महिलाण भगवईओ, जिणजणणीओ जयम्मि जहा ॥ ५ ॥ वंसाणं जिणवंसो, सव्वकुलाणं च सावयकुलाइं । सिद्धिगई व गईणं, मुत्तिसुहं सव्वसुक्खाणं ॥ ६ ॥ धम्माणं च अहिंसा, जणवयवयणाण साहुवयणाइं । जिणवयणं च सुईणं, सुद्धीणं दंसणं च जहा ॥ ७ ॥ कल्लाणं अब्भुदओ, देवाणं दुल्लहं तिहुअणम्मि । बत्तीसं देविन्दा, जं तं झायन्ति एगमणा ॥ ८ ॥ लद्धं तु तए एयं, पंडिअमरणं तु जिणवरक्खायं । हन्तूण कम्ममल्लं, सिद्धिपडागा तुमे लद्धा ॥ ९ ॥ झाणाण परमसुक्कं, नाणाणं केवलं जहा नाणं । परिनिव्वाणं च जहा,

१ तुमे लद्धं. २ नग्गयाण. ३ अ. ४ अ. ५ य. ६ व. ७ व.

कमेण भणिअं जिणवरेहिं ॥१०॥ सव्वुत्तमलाभाण, सामन्नं चेव लाभ मन्नन्ति। परमुत्तमतित्थयरो, परमगई परमसिद्धुत्ति ॥ ११ ॥ मूलं तह संजमो वा, परलोगरयाण किठकम्माणं । सव्वुत्तमं पहाण, सामन्न चेव मन्नन्ति ॥ १२ ॥ लेसाण सुक्कलेसा, नियमाण बंभचेरवासो अ । गुत्ती समिइगुणाण, मूल तह संजमोत्राओ ॥१३॥ सव्वुत्तमतित्थाणं, तित्थयरपयासिअ जहा तित्थं । अभिसेउव्व सुराण, तह संथारो सुविहिआण ॥१४॥ सिअकमलकलससत्थिअनन्दावत्तवरमल्लदामाणं। तेसिंपि मंगलाणं, संथारो मंगल अहिअ ॥ १५ ॥ तवअग्गिनियमसूरा, जिणवरनाणा विसुद्धपत्थयणा । जे निव्वहन्ति पुरिसा, संथारगइन्दमारूढा ॥ १६ ॥ परमट्ठो परमउल, परमाययणन्ति परमकप्पुत्ति । परमुत्तम-तित्थयरो, परमगई परमसिद्धित्ति ॥ १७ ॥ ता एअं तुमे लद्धं, जिणवयणामयविभूसिअ देहं। धम्म-रयणस्सिआ ते, पडिआ भुवणम्मि वसुहारा ॥ १८॥ पत्ता उत्तमपुरिसा, कल्लाणपरंपरा परमदिव्वा। पावयणसाहुधीरा, कय च ते अज्ज सप्पुरिसा ॥ १९ ॥ सम्मत्तनाणदसणवररयणा नाणतेअसंजुत्ता। चारित्तसुद्धसीला, तिरयणमाला तुमे लद्धा ॥ २० ॥ सुविहिअगुणवित्थारं, संथारं जे लहन्ति

१ दि २ सव्वुत्तमलाभाणं. ३ रयणमया. रयणविम्भिया.

सप्पुरिसा । तेसि जिअलोकसारं, रयणाहरणं कयं होइ ॥ २१ ॥ तं तित्थं तुमे लद्धं, जं पवरं सव्व-जीवलोगम्मि । न्हाया जत्थ मुणिवरा, निव्वाणमणुत्तरं पत्ता ॥ २२ ॥ आसवसंवरनिज्जर, तिन्निवि अत्था समाहिआ जत्थ । तं तित्थंति भणन्ता, सीलव्वयवद्धसोवाणा ॥ २३ ॥ भंजिअ परीसहचमूं, उत्तमसंजमवलेण संजुत्ता । भुंजन्ति कम्मरहिआ, निव्वाणमणुत्तरं रज्जं ॥ २४ ॥ तिहुअणरज्जसमाहिं, पत्तोसि तुमंपि[1] समयकप्पंमि[2] । रज्जाभिसेयमउलं, विउलफलं लोइ[3] विहरन्ति ॥ २५ ॥ अभिनन्दइ मे हिअयं, तुब्भे मोक्खस्स साहणोवाओ[4] । जं लद्धो संथारो, सुविहिअ[5] परमत्थवित्थारो[6] ॥ २६ ॥ देवावि देवलोए, भुंजन्ता वहुविहाइं भोगाइं । संथारं चिन्तन्ता, आसणासयणाइं मुंचन्ति ॥ २७ ॥ चन्दुव्व पिच्छणिज्जो, सूरो इव तेअसावि दिप्पन्तो । धणवन्तो गुणवन्तो, हिमवन्तमहन्तविक्काओ ॥२८॥ गुत्तीसमिइउवेओ, संजमतवनिअमजोगजुत्तमणो । समणो समाहिअमणो, दंसणनाणे अणन्नमणो ॥ २९ ॥ मेरुव्व पव्वयाणं, सयंभुरमणुव्व चेव उदहीणं। चन्दो इव ताराणं, तह संथारो सुविहिआणं ॥ ३० ॥ भण केरिसस्स भणिओ, संथारो केरिसे[7] व अवगासे । उक्कंभिगस्स

१ हि. २ ति. ३ ए. ४ सो. ५ सुपुरिस. ६ संथारो. ७ सो.

करवो' एयं ता इच्छिमो नाउं ॥ ३१ ॥ हायन्ति जस्स जोगा, जरा य विविहा य हुन्ति आयंका । आरुहइ[1] अ संथारं, सुविसुद्धो तस्स संथारो ॥ ३२ ॥ जो गारवेण मत्तो, निच्छइ आलोअणां गुरुसगासे । आरुहइ अ संथारं, अविसुद्धो तस्स संथारो ॥ ३३ ॥ जो पुण पत्तब्भूओ, करेइ आलोअणा गुरुसगासे । आरुहइ अ संथारं, सुविसुद्धो तस्स संथारो ॥ ३४ ॥ जो पुण दंसणरहिओ, सिढिलचरित्तो करेइ सामण्णं । आरुहइ अ संथारं, अविसुद्धो तस्स संथारो[2] ॥ ३५ ॥ जो पुण दंसणसुद्धो, आयचरित्तो करेइ सामण्णं । आरुहइ अ संथारं, सुविसुद्धो तस्स संथारो ॥ ३६ ॥ जो रागदोसरहिओ, तिगुत्तिगुत्तो तिसल्लमयरहिओ । आरुहइ अ संथारं, सुविसुद्धो तस्स संथारो ॥ ३७ ॥ तिहि गारवेहि रहिओ, तिदंडपडिमोयगो पहिअकित्ती । आरुहइ अ संथारं, सुविसुद्धो तस्स संथारो ॥ ३८ ॥ चउविह कसायमहणो, च उहिं विकहाहिं वज्जिओ निच्चं । आरुहइ अ संथारं, सुविसुद्धो तस्स संथारो ॥ ३९ ॥ पंचमहव्वयकलिओ, पचसु समिईसु सुट्ठु आउत्तो । आरुहइ अ संथारं, सुविसुद्धो तस्स संथारो

१ य. २ आरुहई संथारं. ३ एषा गाथा श्रीगुणरत्नसूरिकृतविषमपदपर्यायरूपावचूर्णौ श्रीभुवनतुङ्गसूरिकृतटीकायां च यद्यपि न व्याख्याता तथापि मूलप्रतिस्थिता सोपयोगेत्यत्र लिखिता. ४ असचरित्तो.

॥ ४० ॥ छक्काया पडिविरओ, सत्तभयट्ठाणविरहिअमईओ । आरुहइ अ संथारं, सुविसुद्धो तस्स संथारो ॥४१॥ अट्ठमयट्ठाणजढो, कम्मट्ठविहस्स खवणहेउत्ति । आरुहइ अ संथारं, सुविसुद्धो तस्स संथारो ॥४२॥ नवबंभचेरगुत्तो, उज्जुत्तो दसविहे समणधम्मे । आरुहइ अ संथारं, सुविसुद्धो तस्स संथारो ॥४३॥ जुत्तस्स उत्तमट्ठे, मलिअकसायस्स निव्वियारस्स । भण केरिसो उ लाभो, संथारगयस्स समणस्स ॥४४॥ जुत्तस्स उत्तमट्ठे, मलिअकसायस्स निव्वियारस्स । भण केरिसं च सुक्खं, संथारगयस्स खमगंस्स ॥४५॥ पढमिल्लुगम्मि दिवसे, संथारगयस्स जो हवइ लाभो । को दाणि तस्स सक्का, काउं अंग्घं अणग्घस्स ॥ ४६ ॥ जो संखिज्जभवे ठिईं, सव्वंपि खवेइ सो तहिं कम्मं । अणुसमयं साहुपयं, साहू वुत्तो तहिं समए ॥४७॥ तणसंथारनिसन्नोवि, मुणिवरो भट्ठरागमयमोहो । जं पावइ मुत्तिसुहं, कत्तो तं चक्कवट्टीवि ॥ ४८ ॥ निप्पुंरिसनाडयम्मिवि, न सा रई तह सहत्थवित्थारे । जिणवयणम्मि विसाले, हेउसहस्सावगूढम्मि ॥ ४९ ॥ जं रागदोसमइअं, सुक्खं जं होइ विसयमइअं च । अणुहवइ चक्कवट्टी, न होइ तं वीअरागस्स ॥ ५० ॥ मा होह वासगणया, न तत्थ वासाणि

१ खवगस्स, समणस्स. २ अग्घं काउं. ३ ठिइ. ४ हु. ५ व. ६ न चक्कवट्टीवि तं लहइ. ७ नियपुरिस. ८ स्स. ९ न वीयरागस्स तं होइ.

परिगणिज्जन्ति । ग्रहवे गच्छ वुच्छा, जम्मणमरण व ते रुत्ता ॥ ५१ ॥ पच्छावि ते पयाया, खिप्पं काहिन्ति अप्पणो पत्थ । जे पच्छिमम्मि काले, मरन्ति संथारमारूढा ॥ ५२ ॥ नवि कारण तणमश्रो, संथारो नवि अ फासुआ भूमी । अप्पा खलु संथारो, हवइ विसुद्धो चरित्तम्मि ॥ ५३ ॥ निच्चंपि तस्स भावुज्जुअस्स जत्थ व जहिं व संथारो । जो होइ अहुक्खाओ, विहारमब्भुज्जुओ लूहो ॥५४॥ वासारत्तम्मि तंव, चित्तविचित्ताइ सुट्ठु काऊण । हेमन्ते संथार, आरुहई सव्ववत्थासुं ॥ ५५ ॥ आसी अ पोयणपुरे, अज्जा नामेण पुप्फचूलत्ति । तीसे धम्मायरिओ, पंविस्सुओ अन्नियाउत्तो ॥ ५६ ॥ सो गंगमुत्तरन्तो, सहसा उस्संारिओ अ नावाए । पडिवन्नु उत्तमट्ठ, तेणवि आराहिअ मरणं ॥५७॥ पंचमहव्वयकलिया, पंचसया अज्जेणा सुपुरिसाण । नयरम्मि कुंभकारे, कडगम्मि निवेसिआ तइ-आ ॥ ५८ ॥ पंचसया एगूणा, वायम्मि पराजिएण रुट्ठेण । जन्तम्मि पावमइणा, छुंढा छन्नेण कम्मेण ॥ ५९ ॥ निम्ममनिरहंकारा, निअयसरीरेवि अप्पडीबद्धा । तेवि तह छुज्जमाणा, पडिवन्ना

१ गुणा. २ या. ३ गच्छन्ति. ४ छि. ५ तवो. ६ सवेण. ७ अ. वि० उ० वि० ८ ओसारिओ, उत्तारिओ. ९ पडिवन्नो, १० अजिया. ११ छुत्ता छुत्ता अणुकमेण.

उत्तमं अट्ठं ॥ ६० ॥ दंडुत्ति[1] विस्सुअजसो, पडिमादसधारओ ठिओ पडिमं ॥ जउणावंके नयरे, सरेहि विद्धो सुरंगीओ[2] ॥ ६१ ॥ जिणवयणनिच्छियमई, निअयसरीरेवि अप्पडीवद्धो । सोवि तह विज्झंमाणो[3], पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥६२॥ आसी सुकोसलरिसी, चाउम्मासस्स पारणादिवसे । ओरुहमाणो अ नगा[4], खइओ मायाइ वग्घीए ॥६३॥ धीधणीअबद्धकच्छो, पच्चक्खाणम्मि सुट्ठु उवउत्तो[5] । सोवि[6] तह खज्जमाणो, पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥६४॥ उज्जेणीनयरीए, अवन्तिनामेण विस्सुओ आसी । पाओवगमनिवन्नो, सुसाणमज्झंम्मि[7] एगन्ते ॥ ६५ ॥ तिन्निरयणीइं[8] चइंउं[9], भल्लुंकी रुट्ठिया विकड्ढन्ती । सोवि तह खज्जमाणो, पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥६६॥जल्लमलपंकधारी, आहारो सीलसंजमगुणाणं । अंजीरणो[10] य[11] गीओ, कत्तिअ अज्जो सरवणम्मि ॥ ६७ ॥ रोहीडगम्मि नयरे, आहारं फासुअं गवेसन्तो । कोवेण खत्तिएण य, भिन्नो सत्तिप्पहारेण ॥६८॥ एगन्तमणावाए, विच्छिन्ने थंडिले चइंअ[12] देहं ॥ सोवि तह भिन्नदेहो[13], पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥ ६९ ॥ पाडलिपुत्तम्मिं[14] पुरे, चन्दयगुत्तस्सं[15] चेव आसी य । ना-

१ डो. २ सुरग्गीओ, सयंगीओ. ३ छिज्जमाणो. ४ नगे ५ आउत्तो. ६ सो तहवि. ७ मज्झेण. ८ उ. ९ तु. १० अजी. ११ अगीओ १२ चयइ. १३ विज्झमाणो. १४ पुत्ते नयरे. १५ चंदयगुत्तस्समेव, चंदयपुत्तस्समेव.

मेया धम्मसीहो, चन्दसिरिं सो पयहिऊण ॥ ७० ॥ कुल्लउरम्मि पुरवरे, अह सो अब्भुट्ठिओ ठिओ
धम्मे। कासी अ गिंद्धपट्ठ, पच्चक्खाणं विगयसोगो ॥ ७१ ॥ अह सोवि चरादेहो, तिरिअसहस्सेहिं
खज्जमाणो अ। सोवि तह खज्जमाणो, पडिवन्नो उत्तम अट्ठ ॥७२॥ पाडलिपुत्तम्मि पुरे, चाणक्को
नाम विस्सुओ आसि। सव्वारंभनियत्तो, इगिणिमरण अह निवन्नो ॥ ७३ ॥ अणुलोमपूअणाए,
अह सा सत्तुजओ डहइ देह। सोवि तह डज्झमाणो, पडिवन्नो उत्तम अट्ठं ॥ ७४ ॥ गुट्ठे पाओवगओ,
सुबधुणा गोमए पलिवियम्मि। डज्झन्तो चाणक्को, पडिवन्नो उत्तम अट्ठ ॥ ७५ ॥ कायन्दीनयरीए,
राया नामेण अभयघोसुत्ति। तो सो सुअस्स रज्ज, दाऊण अहं चरे धम्मं ॥ ७६ ॥ आहिंडिऊण
व सुहं, सुरत्थविसारओ सुअरहस्सो। काइंदिं चेव पुरिं, अह सो पत्तो विगयसोगो ॥७७॥ नामेण
चंडवेगो, अह सो पडिछिन्दई तय देह। सोवि तह छिज्जमाणो, पडिवन्नो उत्तम अट्ठं ॥ ७८ ॥
कोसंबीनयरीए, ललिअघडा नाम विस्सुआ आसि। पाओवगमनिवन्ना, बत्तीसं ते सुअरहस्सा

१ कोल्लयरम्मि २ गिद्धपट्ठं. ३ इइ ४ यद्यप्येषा गाथा न मूलप्रतिस्थिता तथापि श्रीभुवनतुंगसूरिकृतटीकायां व्याख्याता पूर्वोक्तार्थसंवादिनी चेत्यत्र लिखिता ५ सि. ६ इइ ७ कायन्दी चेव पुरिं. ८ अह पत्तो विगयसोगो सो. ९ सी.

॥७९॥ जलमज्झे ओगाढा, नईइ पूरेण निम्ममसरीरा। तहवि हु जलदहमज्झे, पडिवन्ना उत्तमं अट्ठं, ॥८०॥ आसी कुणालनयरे, राया नामेण वेसमणदासो। तस्स अमच्चो रिट्ठो, मिच्छद्दिट्ठी पडिनिविट्ठो ॥८१॥ तत्थ य मुणिवसहो गणिपिडगधरो तहासि आयरिओ। नामेण उसहसेणो, सुअसायरपारगो धीरो ॥८२॥ तस्सासी अ गणहरो, नाणासत्थत्थगहिअपेआलो। नामेण सीहसेणो, वाएण पराजिओ रुट्ठो ॥ ८३ ॥ अह सो निराणुकम्पो, अग्गिं दाऊण सुविहियपसन्ते। सोवि तह डज्झमाणो, पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥८४॥ कुरुदत्तोवि कुमारो, सिंबलिफालिव्व अग्गिणा दड्ढो। सोवि तह डज्झमाणो, पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥८५॥ आसी चिलाइपुत्तो, मुइंगलियाहिं चालणिव्व कओ। सोवि तह खज्जमाणो, पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥८६॥ आसी गयसुकुमालो, अद्दयचम्मंव कीलयसएहिं। धरणियले उव्विद्धो, तेणवि आराहिअं मरणं ॥८७॥ मंखलिणावि अरहओ, सीसा तेयस्स उवगया दड्ढा। तेवि तह डज्झमाणा, पडिवन्ना उत्तमं अट्ठं ॥८८॥ परिजाणई तिगुत्तो, जावज्जीवाइ सव्वमाहारं। संघसमवायमज्झे, सागारं गुरुनिओगेणं ॥८९॥ अहवा समाहिहेउं, करेइ सो पाणगस्स आहारं। तो पाणगंपि पच्छा, वोसिरइ

१ य. २ कुलाण. ३ दि. ४ सुत्तत्थ. ५ वायम्मि. ६ पसुत्ते. ७ गु. ८ अ विद्धो. ९ उग्गया, अग्गिणा.

मुणी जहाकालं ॥६०॥ अह कयमंजलि पणओ भणइ—खामेमि सव्वसंघ, सवेगं सेसगाव कुणमाणो।
मणवयजोगेहिं पुरा, कयकारियमणुमए वावि ॥ ६१ ॥ सव्वे अवराहपए, एस खमावेमि अज्ज
निस्सल्लो। अम्मापिउओ सरिसा, सव्वेवि खमन्तु मंह जीवा॥ ६२ ॥ धीरपुरिसपन्नत्तं, सप्पुरिस-
निसेविअ परमघोरं। धन्ना सिलायलगया, साहन्ती उत्तम अट्ठं ॥ ६३ ॥ नारयतिरिअगईए,
माणुसदेवत्तणे वसन्तेण। ज पत्त सुहदुक्ख, त अणुचिन्ते अणन्नमणो॥ ६४ ॥ नरएसु वेअणाओ,
अणोवमाओ असायबहुलाओ। कायनिमित्त पत्तो, अणन्तखुत्तो बहुविहाओ॥ ६५ ॥ देवत्ते मणुयत्ते,
पराभिओगत्तणं उवगएणं। दुक्खपरिकिंलेसकरी, अणन्तखुत्तो समणुभूओ ॥ ६६ ॥ तिरिअगइं
अणुपत्तो, भीममहावेअणा अणोरपारा। जम्मणमरणरहट्टे, अणन्तखुत्तो परिब्भमिओ ॥६७॥ सुचिट्ठिय
अईयकाले, अणन्तकालं तु आगयगएण। जम्मणमरणमणन्त, अणन्तखुत्तो समणुभूओ ॥ ९८ ॥
नत्थि भयं मरणसम, जम्मणसरिस न विज्जए दुक्ख। जम्मर(ण)मरणायक, छिन्दं ममत्तं सरीराओ॥६६॥

१ एष गद्यरूपः पाठो यद्यपि मूलप्रतिषु न दृश्यते तथापि टीकायां विषमपदपर्याये च व्याख्यातः सोपयोगीति च लिखितः। २ इ. ३ कायएहिं ४ या. ५ अम्माभिऊसारिसया. ६ मे. ७ परिवेस. ८ अणोभरया. ६ भूय १० छिन्दि.

अन्नं इमं सरीरं, अन्नो जीवत्ति निच्छयमईओ। दुक्खपरिकिलेसकरं, छिन्द ममत्तं सरीराओ ॥१००॥ जावन्ति केइ दुक्खा, सारीरा माणसा वं संसारे। पत्तो अणन्तखुत्तो, कायस्स ममत्तदोसेणं ॥१०१॥ तम्हा सरीरमाई, सब्भिंतर बाहिरं निरवसेसं। छिन्द ममत्तं सुविहिय, जइ इच्छसि उत्तमं अट्ठं ॥ १०२ ॥ जगआहारो संघो, सव्वो मह खमउ निरवसेसंपि। अहमवि खमामि सुद्धो, गुणसंघायस्स संघस्स ॥ १०३ ॥ आयरिअउवज्झाए, सीसे साहम्मिए कुलगणे य। जे मे केइँ कसाया, सव्वे तिविहेण खामेमि ॥१०४॥ सव्वस्स समणसंघस्स, भगवओ अंजलिं करिअ सीसे। सव्वं खमावइत्ता, खमामि सव्वस्स अहयंपि ॥ १०५ ॥ सव्वस्स जीवरासिस्स, भावओ धम्मनिहिअनिअचित्तो। सव्वं खमावइत्ता, अहयंपि खमामि सव्वेसिं ॥ १०६ ॥ इअ खामिआइआरो, अणुत्तरं तवसमाहिमारूढो। पप्फोडन्तो विहरइ, बहुभववाहाकरं कम्मं ॥ १०७ ॥ जं बद्धमसंखिज्जाहिं, असुभभवसयसहस्सकोडीहिं। एगसमएण विहुणइ, संथारं आरुहन्तो यं ॥ १०८ ॥ इअ तंहं विहारिणो से,

१ च्छि. २ य. ३ पत्ता. ४ अ. ५ ठाणं. ६ सुद्धं. ७ कया. ८ अहमवि खामेमि सव्वस्स. ९ खमामि सव्वस्स अहयंपि. १० कयं. ११ उ. १२ तव.

विग्घकरी वेअणा समुट्ठेइ । तीसे विउज्झयणाए, अणुसट्ठिं दिन्ति निज्जवया ॥ १०९ ॥ जइ ताव ते
सुविहरा, भारोविअवित्थरा अपरिकम्मा । गिरिपब्भारविलग्गा, बहुसावयसंकडं भीमं ॥ ११० ॥
धिइधणिअबद्धकच्छा, अणुत्तरविहारिणो समक्काया । सावयदाढगयावि हु, साहन्ती उत्तमं अट्ठ
॥ १११ ॥ किं पुण अणगारसहायगेहि धीरेहि सगयमणोहिं । न हु निरथरिज्जइ इमो, संथारो उ-
त्तमट्ठम्मि ॥ ११२ ॥ उज्झूढसरीरघरा, अन्नो जीवो सरीरमन्नति । धम्मस्स कारणे सुविहिआ सरी
रंपि छड्डुन्ति ॥ ११३ ॥ पोराणिअपच्चुप्पन्निआउ अहिआसिऊण विअणाउ । कम्मकलंकलवल्ली,
विहुणइ संथारमारूढो ॥ ११४ ॥ जं अन्नाणी कम्मं, खवेइ बहुआहि वासकोडीहिं । तं नाणी
तिहि गुत्तो, खवेइ ऊसासमित्तेण ॥ ११५ अट्ठविहकम्ममूलं, बहुएहि भवेहि अज्जिय पाव ।
तं नाणी तिहि गुत्तो, खवेइ ऊसासमित्तेण ॥ ११६ ॥ एवं मरिऊण धीरा, संथारम्मि उ गुरू पस-
त्थंमि । तइअभवेण व तेण व, सिज्झिजा खीणकम्मरया ॥११७॥ गुत्तीसमिइगुणड्ढो, संजमतवनि-
यमकरणंयकयमउडो । सम्मत्तनाणदंसणतिरयणसंपावियमहग्घो ॥ ११८ ॥ सघो सइन्दयाण, सदे-

१ धीघणिअ. २ उत्तम अट्ठं. ३ सचियं. ४ एव. ५ करण ६ भय.

वमणुयासुरम्मि लोगम्मि । दुल्लहतवोविसुद्धो, सुविसुद्धो तो महामउडो ॥११९॥ डज्झन्तेणवि गिम्हे, कालसिलाए कवल्लिभूयाए ॥ सूरेणव चन्देणव, किरणसहस्सापयंडेण ॥१२०॥ लोगविजयं करिन्तेण, तेण झाणोवउत्तचित्तेण । परिसुद्धनाणदंसणविभूइमन्तेण चित्तेण ॥१२१॥ चन्दगविज्झं लद्धं, केवलसरिसं समाउ परिहीणं । उत्तमलेसाणुगओ, पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥ १२२ ॥ एवं मए अभिथुआ, संथारगइन्दखन्धमारूढा । सुसमणनरिन्दचन्दा, सुहसंकमणं ममं दिन्तु ॥ १२३ ॥

॥ इअ संथारगपइन्नयं समत्तं ॥

१ दुल्लहतरो विसुद्धो, अविसुद्धो. २ वि. ३ कविल्ल. ४ झाणोवओगजुत्तेण. ५ सया.